

Omprövning är politiskt besvärlig

Hans Bergström är docent i statsvetenskap och före detta chefredaktör för Dagens Nyheter. Han bor numera i Florida.

FRISTÅENDE BEDÖMARE SÄGER: Nu är rätt tid att göra strukturreformer. Inflation och budgetbalans, problem som tar mycket beslutsenergi när de uppträder, är under hygglig kontroll. Landets politiska ledning skulle kunna fokusera på frågan: "Vad gör vi nu för att Sverige ska stå starkt om 10–15 år?" Den politiska logiken fungerar förstås alldeles tvärt om. För regeringspartiet säger den: "Nu ser det så bra ut att vi behöver inte oroa väljarna med långsiktiga strukturförändringar."

En större intervju med statsministern i Affärsvärlden (nr 4/06) belyser det här. Om att sänka skatterna säger Göran Persson: "Nu ser jag inga omedelbara sådana behov."

"Ser du inga skatter som kan behöva sänkas?" envisas intervjuaren. "Lars Ohly har slutat kalla sig för kommunist, så varför kan inte socialdemokraterna sluta att kalla förmögenhetsskatten för rättvis och göra något åt den?" Statsministern svarar bland annat: "Det finns grupper i samhället som har det betydligt sämre än de som har förmögenheter... Du får inte förväxla förmögenhetsskatten med en strukturreform... Att justera en förmögenhetsskatt som handlar om 4 till 5 miljarder kronor, det är inte grejen. Det köper jag inte."

Reportern: "Är det inte viktigt att sänka marginaleffekterna i skattesystemet?" Statsministerns svar: "Jag har ingen anledning att spekulera egentligen. Men vi har ett skattesystem som funnits sedan 1990, så det kanske kan finnas anledning att se över detta. Men det handlar inte om att ge löften om ofinansierade skattesänkningar utan vi behöver våra skatter för att betala den generella välfärden."

SÅ FORTSÄTTER DET, på

skattefråga efter skattefråga. Svaren är undflyende, viljan att reformera skatterna obefintlig. "Är några nya tillväxtdiskussioner aktuella?" frågar reportern till sist. Svar: "Inte just nu. Men de vi hade gav ju goda resultat i och med att bland annat arvs- och gåvoskatten försvann. Och sedan dess har ju tillväxten stigit markant, så samtalen har väl egentligen fungerat."

Se där, plötsligt erkänner statsministern det han genom hela intervjun förnekade, nämligen att en strategisk skattesänkning kan ha dynamiska effekter på samhällsekonomin! Men kanske var det bara ironi, en knorr på slutet.

Den politiska verkligheten är att omprövningar som siktar till att Sverige ska stå starkt om 10–15 år rymmer poli-

tiska kostnader i dag för det statsbärande partiet.

Dels strider de mot den fördelningsretorik som socialdemokraterna behöver inför valet, för att de egna kärnväljarna ska "känna igen sig". Sänkt marginalsatt och avskaffad förmögenhetsskatt har länge förklarats gynna "de rika". Att plötsligt säga att reformerna behövs vore att skapa ideologisk förvirring.

Dels försvårar de samarbetet inom regeringsalliansen. Miljöpartiet har sina goda sidor, men är lika fixerat vid "jämlighet", oavsett prestation och kompetens, som någonsin vänsterpartiet. Naturligt så – om man inte tror på en tillväxt som alstrar mer resurser för alla blir fördelningen det viktiga.

Omprövning är alltså politiskt besvärlig. För att omprövning ska komma till stånd fordras ett yttre tryck.

"För att omprövning ska komma till stånd fordras ett yttre tryck – en stark folklig opinion eller en tvingande ekonomisk verklighet. Ingenting finns just nu."

Hans Bergström, fd chefredaktör för DN

DEN GODA EKONOMIN är på det sättet en blandad välsignelse. Å ena sidan är det förstås trevligt att tillväxten är hygglig, inflationen obefintlig och statsbudgeten i balans. Å andra sidan leder det till reformförslamning och en falsk föreställning om verkligheten.

Den goda ekonomin beror på en undervärderad krona, en naturlig uppgång i byggandet efter många års nedpressning, den av Kina ledda enorma världsefterfrågan på råvaror och infrastrukturinvesteringar som passar svensk industristruktur som hand i handske – plus en fjärde faktor – att vi efter cirka 15 år får de fulla dynamiska effekterna av de strukturreformer som genomfördes av regeringarna Carlsson och Bildt (däribland avregleringarna).

Bara i den politiska världen är det logiskt att dra slutsatsen att den typ av strukturreformer som visat sig ge ny fart åt Sverige ska överges, just därför att de visat sig så framgångsrika att man nu anser sig ha politisk råd att inte fortsätta i deras anda.